

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทย ถึงร้อยละ 50 ของเวลาเรียน ทั้งหมด เนื่องจากว่าภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ และเป็นเครื่องมือสำคัญในการรับรู้ สื่อสารซึ่งกันและกันของคนในชาติ ทั้งนี้เพื่อใช้พัฒนาตนเอง สังคมและคนในประเทศชาติต่อไป การอ่านและการเขียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้มีการพัฒนาความสามารถทางสมองและสติปัญญา การอ่านและการเขียนจึงเป็นทักษะเบื้องต้นที่สำคัญที่สุดใน การเรียนรู้ เมื่อการอ่านและการเขียนมีความสำคัญ มีความจำเป็น และมีประโยชน์ จึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านและการเขียน แล้วสามารถนำมาเรียบเรียงเป็นประโยค จับใจความเรื่องที่อ่านได้ สามารถถ่ายทอดความรู้สึกหรือเรื่องราวที่อ่านและเขียนสื่อความหมายได้ สามารถวิเคราะห์ใจความสำคัญ และปฏิบัติตนให้เกิดนิสัยที่ดีในการอ่านและการเขียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 3)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลางสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งสติปัญญา ความรู้ ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและ คุณธรรม จริยธรรม ในการดำเนินชีวิต มีค่านิยมที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และเน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาคน และการดำรงชีวิตในสังคม มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และการส่งเสริมภูมิปัญญาไทย ภาษาไทยไม่เป็นเพียงแต่ภาษาประจำชาติ ซึ่งคนไทยทุกคนพึงต้องรักษา และสืบสานให้คงอยู่ตลอดไปเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสื่อสารของคนในชาติที่จะต้องใช้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน เกิดความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกัน ดังนั้นสถานศึกษาซึ่งทำหน้าที่พัฒนาคนในชาติ จะต้องถือเป็นหน้าที่ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้ภาษาไทย เพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และภาคภูมิใจในการใช้ภาษาไทยในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมของชาติตลอดไป (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 3)

ความคิดเป็นกระบวนการทางสมองของมนุษย์ซึ่งมีศักยภาพสูงมากที่ทำให้มนุษย์ต่างไปจากสัตว์โลกอื่น ๆ ตั้งแต่อดีตกาลมนุษย์มีความสามารถในการคิด ในแต่ละยุคแต่ละสมัยต่างพยายามคิดค้นหาคำอธิบายเกี่ยวกับการคิด ซึ่งแฝงอยู่ในเรื่องของการเรียนรู้เอาไว้ อย่างหลากหลายการศึกษาแนวคิด นอกจากจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในแนวคิดใหม่ ๆ แล้วยังเป็นการทบทวนภูมิปัญญาของนักคิดในอดีต เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ และจัดการศึกษาได้ การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความสัมพันธ์ของตนเองและสังคม สถานศึกษา จึงจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ปัญหาดังกล่าวให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น (สำนักมาตรฐานและวิชาการ. 2551 : 3) การคิดเป็นศักยภาพที่มีอยู่ในมนุษย์ที่เห็นยวนำ เอื้ออำนวยให้เกิดการคิดและตัดสินใจ สามารถจัดเป็นกลุ่มได้ 6 กลุ่ม คือ ใจกว้างและเป็นธรรม กระตือรือร้น ชอบวิเคราะห์และผสมผสาน ขยันต่อสู้และอดทน มั่นใจตนเอง และน่ารักน่าคบ (ทิสนา แจมมณี และคณะ. 2544 : 11) การคิดวิเคราะห์และวิธีการที่บุคคลใช้ประเมินผลตนเอง และเป็นกระบวนการคิดที่เต็มไปด้วยสาระ และคุณภาพ การคิด ซึ่งเป็นองค์ประกอบด้วยกระบวนการที่ใช้ปัญญาหรือใช้เป็นตัวนำพฤติกรรมต่าง ๆ ผู้คิดวิเคราะห์เป็นจะสามารถใช้ปัญญานำชีวิตได้ทุกสถานการณ์ การคิดวิเคราะห์ที่มีองค์ประกอบ 2 เรื่อง คือ สามารถในการให้เหตุผลอย่างถูกต้องกับเทคนิคให้หาตั้งคำถามเพื่อใช้ในการวิเคราะห์

สภาพการเรียนการสอนกลุ่มสาระเรียนรู้ภาษาไทย ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนยังขาดทักษะกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์จึงเป็นผลให้ผู้เรียนในทุกระดับชั้นทั่วประเทศขนาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะเห็นได้จากผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับปรับปรุงเป็นส่วนใหญ่ (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 41) นอกจากนี้ ผลการประเมินภายนอกสถานศึกษาครั้งที่ 2 ใน ปี พ.ศ. 2550 นักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบัว อำเภอโพธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐาน และการประเมินคุณภาพการศึกษา

(สมศ.) มีระดับความสามารถด้านการวิเคราะห์อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งเป็นจุดอ่อนที่ต้องเน้นและได้รับการพัฒนา ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนที่มีอยู่ปัญหาดังกล่าวจะต้องได้รับการแก้ปัญหาด้านการวิเคราะห์ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ความสามารถด้านคิดวิเคราะห์ ด้วยกลุ่มร่วมมือที่เน้นการใช้แผนผังความคิดให้มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์มีการพัฒนาขึ้น โดยต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยาการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีความสนุกสนาน ได้ปฏิบัติงาน (สำนักงานมาตรฐานและวิชาการศึกษา. 2549 : 22)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีอยู่มากมายหลายวิธี เช่น การสอนที่เน้นกระบวนการคิด (Mind Mapping) เป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างเต็มที่ เนื่องจากเป็นผู้ปฏิบัติงานด้วยตนเองเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตที่เกิดจากการสรุปความคิดสร้างเป็นองค์ความรู้ของตัวเอง ซึ่งการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) นี้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดในเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้มาและนำมาจัดระบบ จัดลำดับ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์แต่ละอย่างที่มีความเกี่ยวข้องกันเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดเป็นมโนทัศน์ขึ้น เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต เปรียบเทียบ สรุปและจำแนก แยกแยะสิ่งต่าง ๆ จัดเป็นระบบหรือหมวดหมู่ได้อย่างถูกต้อง ฝึกให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า คิดเพื่อให้ได้ความรู้และสามารถสร้างความคิดรวบยอดด้วยตนเอง สามารถสร้างและสรุปความรู้ด้วยการจัดการอบรมโน้ตค้นรูปแบบต่าง ๆ (สุวิทย์ มูลคำ. 2547 : 175)

กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด รูปแบบการสอน โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) เป็นกลยุทธ์ศาสตร์การสอนแนวใหม่ที่น่าสนใจ ผู้เรียนมีอิสระทางความคิด เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนระดมพลังสมอง เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างทุกส่วนของความคิดรวบยอด และความคิดรวบยอดรองลงไป หรือเป็นความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่มีการโยงสัมพันธ์เข้าด้วยกัน ซึ่งจะทำได้ง่ายต่อความเข้าใจ และเพิ่มความคงทนในการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาความคิดแบบวิจารณ์ญาณ เพิ่มการมีเหตุผล และช่วยพัฒนาด้านการจำอีกด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ขึ้นเอง รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยการติดตามหาเหตุผล ค้นพบคำตอบที่สามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงได้ เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น พิสมัย กองธรรม (2552 : 116) ได้ศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือ CIRC ผสมผสานกับวิธีซินเนคติกส์ ต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความสามารถใน

การอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ CIRC ผสมผสานกับวิธีชินเนคติกส์ ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.29 คิดเป็นร้อยละ 53.23 หลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.38 คิดเป็นร้อยละ 78.45 เมื่อเทียบกับเกณฑ์คะแนนที่ได้ไม่น้อยกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ ซี ไอ อาร์ ซี ผสมผสานกับวิธีชินเนคติกส์ ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.52 คิดเป็นร้อยละ 55.07 หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.52 คิดเป็นร้อยละ 78.40 เมื่อเทียบกับเกณฑ์คะแนนที่ได้ไม่น้อยกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับ มาลา พานอังกาบ (2550 : 83) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาภาษาไทยด้านการอ่าน โดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC กับแบบคู่มือการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอน โดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบผสมผสาน CIRC มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบผสมผสาน CIRC สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบผสมผสาน CIRC มีทักษะในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ CIRC และแผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อสามารถช่วยให้นักเรียนนั้นมีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ดังนั้นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จึงต้องมีแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้ให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

คำถามการวิจัย

1. ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC และแผนผังความคิดที่เน้นพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นอย่างไร
2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้และแผนการพัฒนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อหาค่าประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC และแผนผังความคิด โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแผนการพัฒนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 กำหนดเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC และแผนผังความคิด
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC และแผนผังความคิด

สมมุติฐานการวิจัย

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรู้โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบัว อำเภอโพธิ์ชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียน 41 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบัว อำเภอพนพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ป.6/1 จำนวน 21 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาตัวแปร ดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC และแผนผังความคิด

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

2.2.2 ความพึงพอใจ

3. เนื้อหา

สาระที่ 1 การอ่าน ตัวชี้วัดมาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัดที่ 3,4,5, และ 6 การอ่าน การเขียน และการฟัง การดูและการพูด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีเนื้อหาดังนี้ นิทานเรื่อง เพื่อน เพลงพื้นบ้าน เรื่องสั้น บทความ พระบรมราโชวาท สารคดี นวนิยาย บทโฆษณา ลูกแกะหลงฝูง และดาวลูกหีน

4. สถานที่

โรงเรียนบ้านบัว ตำบลชุมช้าง อำเภอพนพิสัย จังหวัดหนองคาย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2

5. ระยะเวลา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC หมายถึง วิธีการเรียนแบบร่วมมือเทคนิคหนึ่ง มีวิธีการเรียนโดยการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4 คน ซึ่งสมาชิกในกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันมาร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด โดยเน้นกิจกรรมหลัก 3 ประการ คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน กิจกรรมการอ่านจับใจความ และการบูรณาการการเขียนกับภาษา โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมความพร้อม คือ ครูจัดกลุ่มนักเรียนแบบละความสามารถและแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ เมื่อนักเรียนอ่านเนื้อเรื่องจบนักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตนเองได้

2. ขั้นสอน คือ ทบทวนความรู้เดิมและการเสนอความรู้ใหม่ นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายซักถามถึงรายละเอียดของเนื้อเรื่อง

3. ขั้นปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม คือ ฝึกฝนงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน นักเรียนภายในกลุ่มช่วยกันสรุปใจความสำคัญของเรื่องและข้อคิดที่ได้จากการอ่าน เมื่อเสร็จแล้วให้เพื่อนในกลุ่มช่วยกันตรวจแก้ไขให้ถูกต้อง

4. ขั้นตรวจผลงานและความเข้าใจ คือ นำเสนอผลงานที่ทำ/ตรวจผลงานสนทนา และแสดงความคิดเห็นสะท้อนผลงานที่ทำ นักเรียนแต่ละคนตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของกลุ่มตนเอง ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำกิจกรรม

5. ขั้นสรุปและประเมินผลงาน คือ ครูและนักเรียนสรุปบทเรียนร่วมกัน ทำแบบฝึกหัด/แบบทดสอบระหว่างหรือหลังเรียน สรุปคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม สรุปคะแนนรายบุคคล และแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนทราบ

แผนผังความคิด (Mind Mapping) หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ที่ใช้กระบวนการความคิดรวบยอดและวิธีการสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบในลักษณะการเขียนแผนผังความคิดในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ CIRC และการใช้แผนผังความคิด หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนร่วมกันทำงานภายในกลุ่ม นำความรู้หรือข้อเท็จจริงมาจัดเป็นระบบนำมาจัดระบบเป็นแผนผังความคิด โดยเน้นกิจกรรมหลัก 3 ประการ คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขียนแผนผังความคิด การบูรณาการเขียน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นเตรียมความพร้อม** คือ ครูจัดกลุ่มนักเรียนแบบละความสามารถและแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ เมื่อนักเรียนอ่านเนื้อเรื่องจบนักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่อ่านโดยใช้แผนผังความคิด ด้วยคำพูดของตนเองได้

2. **ขั้นสอน** คือ ทบทวนความรู้เดิมและการเสนอความรู้ใหม่ นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายซักถามถึงรายละเอียดของเนื้อเรื่อง ใช้ในการทำแผนผังความคิดสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. **ขั้นปฏิบัติการกิจกรรมกลุ่ม** คือ ฝึกฝนงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน นักเรียนภายในกลุ่มช่วยกันสรุปใจความสำคัญของเรื่องและข้อคิดที่ได้จากการอ่าน โดยการใช้แผนผังความคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ด้วยดี

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง การนำประสบการณ์และความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือ CIRC และแผนผังความคิด ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการความสามารถในการแยกแยะส่วนย่อย ๆ ของเหตุการณ์เรื่องราวเนื้อเรื่องต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไรบ้างมีจุดมุ่งหมายหรือมีความประสงค์สิ่งใด และส่วนย่อย ๆ ที่สำคัญนั้นแต่ละเหตุการณ์เกี่ยวพันกันอย่างไรบ้าง และเกี่ยวพันกันโดยอาศัยหลักการใด เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความเข้าใจจนสามารถนำไปสู่การตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนต่อการพัฒนาความสามารถด้านคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC และแผนผังความคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 20 ข้อ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ และด้านการวัดและการประเมินผล โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC และแผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่นักเรียนเกิดการเรียนรู้และตอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้ถูกต้องมากที่สุด ตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก (E_1) หมายถึง ประสิทธิภาพของการพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC และแผนผัง

ความคิดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทั้งหมดของแบบทดสอบย่อยหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

80 ตัวหลัง (E₂) หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์การพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC และแผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทั้งหมดสามารถทำได้จากการตอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังการเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น และเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ และสาระการเรียนรู้อื่น
2. ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาสามารถนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC และแผนผังความคิด ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้
3. เป็นข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของโรงเรียนด้านการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย